

EN ROTTE- PROBLEMFRI BY I 2015

KØBENHAVNS ROTTESTRATEGI

KØBENHAVNS ROTTESTRATEGI

EN ROTTEPROBLEMFRI BY I 2015

2 3

Verdens miljømetropol

I 2015 vil Københavns Kommune være kendt som verdens miljømetropol. København skal være verdens bedste cykelby, centrum for verdens klimapolitik, en grøn og blå hovedstad, og ikke mindst skal København være en ren og sund storby.

En del af denne indsats er at sikre en rotteproblemfri by.

Samarbejde om rottebekæmpelse

Ved at samarbejde om nye metoder til effektivt og målrettet at forebygge og bekæmpe rotter vil kommunen sikre, at byens borgere og erhvervsdrivende opfatter byen som rotteproblemfri.

TRYK FORMULA
GRAFIK OG LAYOUT TMF DESIGN
FOTO URSULA BACH
ØVRIGE BILLEDER KØBENHAVNS KOMMUNE
DATO SEPTEMBER 2011

**MÅLET ER, AT 95 % AF BYENS
BORGERE I 2015 OPLEVER EN
ROTTEPROBLEMFRI BY.**

KOMMUNENS ROTTEBEKÆMPELSE

4.500 rotteanmeldelser hvert år

Københavns Kommunes Teknik- og Miljøforvaltning foretager rottebekæmpelse overalt i byen på baggrund af anmeldelser fra borgerne og virksomhederne. Vi rykker ud ca. 4.500 gange om året, dog med variationer grundet kolde vintre, varme somre, store regnskyl osv.

95 % af offentligt kloaknet er renoveret

Hvert år koster det adskillige millioner kroner for grundejere, institutioner og virksomheder at udbedre ødelæggelser fra rotter i København. Som regel skyldes rotteforekomsterne dårlige og defekte kloakker. De kommunale kloakker vedligeholdes af Københavns Energi, og på nuværende tidspunkt er 95 % af det offentlige kloaknet renoveret. Den store udfordring i fremtiden er derfor renovering af de private stikledninger.

Bekæmpelse med mindre gift

I Københavns Kommune har vi valgt en strategi, hvor rotterne ikke bekæmpes i kloakken. Mange andre kommuner i Danmark benytter gift til bekæmpelse af rotter i kloakken. Erfaringerne er imidlertid, at giften ikke reducerer bestanden nævneværdigt, og når vi undgår gift, undgår vi også at forurene og belaste miljøet med giftstoffer.

I stedet bekæmpes rotterne, hvis de kommer op af kloakkerne. På terræn benytter vi bekæmpelsesmidler i depoter. Københavns Kommune benytter kun det svageste middel og kun i begrænset omfang. Derfor vil der i mange år frem ikke være risiko for, at rotterne udvikler resistens.

Indendørs benytter vi fælder eller bure til indfangning af rotter.

Forebyggelse og bekæmpelse

Kommunen har to indsatsområder: forebyggelse og effektiv bekæmpelse.

En stor del af indsatsen drejer sig om forebyggelse. Det betaler sig nemlig at forebygge mod rotter. Men forebyggelse og bekæmpelse hænger sammen, og begge dele skal ske i samarbejde med borgere og private aktører.

Når borgerne er opmærksomme på tegn på rotter, kan kommunen rykke hurtigt ud, og så har man taget et stort skridt mod en rotteproblemfri by.

ROTTEPROBLEMFRI BY 2015

Forebyggelse

- Partnerskaber
- Gårdcertificering
- Kødbyen som pilotprojekt
- Kommunens egne institutioner

Effektiv bekæmpelse

- Akutsager
- Målrettede kampagner

FOREBYGGELSE

Partnerskaber

I samarbejde med private firmaer tester Københavns Kommune forskellige typer af rottespærre. Kommunen samarbejder også med Københavns Energi og VVS- og kloakbranchen om vedligehold af byens kloakker. På den måde sikres vidensdeling og effektiv rotteforebyggelse. Kommunen vil løbende udvælge og etablere kontakt til nye relevante samarbejdspartnere og vil årligt afholde en workshop med deltagelse af relevante samarbejdspartnere om udviklingen i rottebekæmpelsesmetoder.

Gårdcertificering

København har mange baggårde, som fungerer som fristeder og åndehuller for københavnernes. Kommunen tilbyder at certificere gårde, der gør en ekstra indsats for at blive rottefri. Kloakkerne og bygningerne skal undersøges for rotter, og gårdens kloaksystem skal adskilles ved hjælp af rottespærre fra det offentlige system. Mens dette etableres, opsætter kommunen depoter med bekæmpelsesmiddel i gården. Kommunen tager kontakt til udvalgte gårde, og målet er, at der i 2015 er 100 certificerede gårde i København.

DET ER VIGTIGT, AT ROTTERNE FORBLIVER I KLOAKKERNE. DERFOR SKAL MAN:

- Undgå defekte kloakker
- Sikre kloakkerne, så rotterne ikke kan komme ud
- Udvikle nye metoder til at begrænse rotterne

ROTTESIKRING AF KLOAKKEN

Rottesikring af kloakken opnås gennem montering af rottespærre, som på forskellige måder hindrer rottens passage i kloakken. Typisk monteres rottespærre, så et område af kloakken gøres frit for rotter og adskilles (sektioneres) fra resten af kloakken.

Kødbyen som pilotprojekt

Kødbyen i København har siden slutningen af 1800-tallet været centrum for fødevarer virksomheder. Området ejes af kommunen. Det er derfor oplagt som pilotprojekt for at teste, om området kan gøres rottefrit både over jorden og i kloakken. Det er helt nyt, at man på den måde rottesikrer et helt område. Området sektioneres, og virkningen af forskellige typer af rottespærre undersøges. Samtidigt inspiceres kloaksystemet med tv, og virksomhederne modtager information om forebyggelse af rotter. Målet er, at der i 2015 ikke skal være nogen rotter i Kødbyen.

Kommunens egne institutioner

Hvert år anmelder kommunens egne institutioner ca. 400 sager, der har med rotter at gøre. Kommunen vil gerne gøre en ekstra indsats for at sikre, at dens egne institutioner er trygge og fri for rotter – især når det gælder børn og ældre. Derfor skal børnehaver, vuggestuer og plejehjem være ekstra sikrede mod rotter. I de ejendomme, kommunen selv ejer, bliver eventuelle skader og defekter udbedret hurtigst muligt, så rotter ikke kan komme ind i bygningerne. Fra 2012 vil der blive foretaget rottesikring i kommunens nybyggeri.

EFFEKTIV BEKÆMPELSE

Akutsager

Nogle steder er særligt sårbare over for rotteangreb. Det gælder boliger, institutioner med syge, børn eller ældre og fødevarer virksomheder. Hvis der observeres rotter disse steder, er det nødvendigt med hurtig udrykning, sådan at uhygiejniske forhold og smitteoverførsel fra rotterne undgås. Kommunen vil derfor sikre, at der bliver grebet hurtigt ind på steder, der er særligt sårbare over for rotteangreb. Målet er, at i 2015 vil bekæmpelsen blive iværksat inden for en time efter anmeldelsen.

Målrettede kampagner

Alle har pligt til at indberette rotter eller spor af rotter. Kommunen vil ved hjælp af informationskampagner udbrede kendskabet til, hvordan man skal forholde sig i tilfælde af rotter.

Samtidig gennemfører kommunen kampagner målrettet fx haveforeninger, fødevarer virksomheder eller andre steder, hvor man kan have særlig mistanke om rotter. Kampagnerne skal indeholde rådgivning og information om forebyggelse af rotter samt konkret bekæmpelse ved opsætning af giftdepoter. I alt skal der til og med 2015 være gennemført ti målrettede kampagner.

DET ER VIGTIGT, AT ALLE HANDLER HURTIGT, NÅR ROTTEN OPDAGES – BÅDE KOMMUNEN, BORGERE OG VIRKSOMHEDER:

- Skader på ejendommen reduceres
- Smittefarens mindskes
- Jo hurtigere man reagerer, jo mere effektivt kan rotterne bekæmpes

ROTTENS VEJ IND I HUSET

Rotter kommer ind i bygningen gennem utætte eller defekte kloakledninger eller faldstammer. De kan også komme ind via faldstammen og op igennem toilettet eller gulv afløbet. Eller de kan finde vej gennem åbne døre eller vinduer eller manglende sokkelriste på bygningen.

DEN BRUNE ROTTE

Den brune rotte har som voksen en gennemsnitlig længde på 45 cm, hvoraf de 20 cm er hale. Vægten af en voksen han er ofte 250-300 gram, mens hunnen normalt vejer lidt mindre. I milde vintre og inde i bygninger kan rotten formere sig hele året, og i gennemsnit får en rottehun tre-fem kuld om året, hvert med fire-tolv unger. Rotten er altædende, men foretrækker normalt kornprodukter. Dens daglige fødemængde svarer til ca. 1/10 af dens egen legemsvægt.

SÅDAN GENKENDES ROTTER

DER FINDES FLERE TEGN PÅ ROTTER:

- Indbo med gnagemærker
- Ekskrementer
- Skarp lugt
- Huller ved siden af kloakrør eller afløbsriste
- Piben og kradsen i paneler, under gulve eller på lofter

10 11

ROTTER OG SYGDOMME

Rotten er smittebærer af forskellige sygdomme, heriblandt Leptospirose (Weils syge) og leverbetændelse. Sygdommene spredes via rottens fækalier og urin og kan i ubehandlede tilfælde være dødelig for mennesker. Kontakt med rotter bør derfor undgås. Man bør undgå kontakt med vand, som rotter har været i kontakt med, fx kloakvand og altid rengøre grundigt iført gummihandsker efter besøg af rotter.

HVORDAN UNDGÅR MAN ROTTER?

- Tjek jævnligt, at rør, toiletter og faldstammer er intakte og ikke er tilstoppede
- Få lavet en tv-inspektion af kloakken, hvis der er mistanke om defekte kloakrør
- Få etableret rottespærrer på faldstammen af autoriseret VVS'er og/eller rotterspærre i kloakken af autoriseret kloakmester
- Skru metalriste og lignende fast
- Sikr at porte, vinduer og døre lukker tæt
- Undgå affaldsbunker, og kompostér vegetabilsk affald i en rottesikret beholder
- Luk ubenyttede kloak- og afløbsrør og tilprop rørene under ombygning.

DA ROTTEN KOM TIL KØBENHAVN

Den brune rotte kom til Danmark i 1700-tallet, og omkring 1850 blev der konstateret så mange rotter i København, at man begyndte at indfange og bekæmpe dem. I slutningen af 1800-tallet var rotter så stort et problem, at Københavns Kommune betalte ti øre pr. rottehale. På 18 uger blev der fanget 130.000 rotter i København. I 1907 indførte man i Danmark den første egentlige rottelov og satte rottebekæmpelsen i system.

VED MISTANKE OM ROTTER

- Undgå at røre ved efterladenskaberne
- Kontakt Københavns Kommunes skadedyrsområde på tlf. **33 66 58 17** eller på www.kk.dk/skadedyr

Tilsynet og bekæmpelsen er gratis. Eventuelle reparationer skal betales af ejeren.

HVIS DU SER EN ROTTE, SÅ KONTAKT:

Teknik- og Miljøforvaltningen

Center for Miljø

Skadedyrsområdet

Hverdage: 9.00-15.00

Telefon: 33 66 58 17

E-mail: miljoe@tmf.kk.dk

www.kk.dk/borger/miljoe/skadedyr

VED AKUTTE TILFÆLDE AF ROTTER (KUN INDENDØRS), SÅ KONTAKT:

Rådhusvagten

Hverdage: 15.00-22.00

Weekend: 8.00-22.00

Telefon: 33 66 25 85

LÆS MERE OM KØBENHAVNS KOMMUNES MILJØINDSATS PÅ:

www.kk.dk/miljoe

**SAMMEN
OM BYEN**

KØBENHAVNS KOMMUNE

Teknik- og Miljøforvaltningen

